

İÇİNDEKİLER

DANIŞMANIN ÖNSÖZÜ	VII
ÖNSÖZ	IX
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM BEKLENEBİLİRLİK KAVRAMI VE KAVRAMIN CEZA HUKUKUNDAKİ YERİ

I. BEKLENEBİLİRLİK KAVRAMININ ANLAMI VE SINIRLARI.....	7
A. Kavramın Gelişimi	8
B. Kavramın İçeriği ve Sınırları.....	12
1. Beklenebilirlik Kavramının İçeriğinin Boşluğuna İlişkin Görüşler	12
2. Takdire Bağlı Bir Kavram Olarak Beklenebilirlik.....	13
3. Belirsiz Bir Hukuki Kavram Olarak Beklenebilirlik	16
4. Mutlak ve Nisbi Beklenebilirlik.....	17
5. Subjektif Değerlendirme Ölçütü Olarak Beklenebilirlik	18
6. Beklenebilirliğin Hukuki Kesinlik Çerçevesinde Değerlendirilmesi.....	20
7. Somut- Soyut ve Genel Nitelikteki Hükümler Bağlamında Beklenebilirlik	21
8. Düzenleyici (Regülatif) ve Normatif Düzenlemeler Bağlamında Beklenebilirlik	24
9. Kurucu/Yapıcı ve Regülatif Kavramlar Bağlamında Beklenebilirlik.....	31

10. Değerlendirme	32
II. CEZA HUKUKUNDA BEKLENEBİLİRLİK	33
A. Türk Ceza Hukukunda Beklenebilirlik	34
B. Alman Ceza Hukukunda Beklenebilirlik.....	36
III. DİĞER KAVRAMLARLA OLAN İLİŞKİSİ	40
A. Gereklilik	40
B. İmkansızlık	42
C. Kusur Yeteneği.....	47
IV. BEKLENEBİLİRLİK ÖĞRETİSİNE İLİŞKİN YAKLAŞIMLAR.....	50
A. Genel Açıklamalar.....	50
B. Eşlik Eden Unsurlar Bağlamında Beklenebilirlik.....	55
C. Bireysel Yapabilirliği Temel Alan Görüşler	60
1. Etik Beklenebilirlik Öğretisi.....	60
2. Psikolojik Baskı.....	63
D. “Yapılması/Olması Gereken” Ölçütünü Temel Alan Görüşler	67
1. Ortalama Bir İnsanın Kabiliyeti	67
2. Sosyal Yükümlülüğe Aykırılık.....	71
E. Ortalama Bir Vatandaş Kıstası	72
F. Cezanın Önleyici İşlevi Açısından Beklenebilirlik.....	75
G. Nasyonal Sosyalizm Döneminde Beklenebilirlik	77
1. Alman Hukuk Fikri ve Nasyonal Sosyalist Devletin İradesi ile Uyumlu ve Alman Milletinin Aydınlanmış Vicdanını Kabul Eden Ceza Hukuku Bağlamında Beklenebilirlik.....	78
2. Sosyal Sınıflar Bağlamında Beklenebilirlik.....	80
H. Değerlendirme	83

İKİNCİ BÖLÜM
BEKLENEBİLİRLİK VE MAZERET
NEDENLERİNİN İLİŞKİSİ

I. MAZERET NEDENİ KAVRAMI	85
II. MAZERET NEDENLERİNİN AÇIKLANMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER	86
A. Kusuru Kaldıran Sebep	86
B. Fiil Sorumluluğu.....	90
C. Sorumluluğu Kaldıran Sebepler	93
D. Kusurun Çift Taraflı İndirimi.....	96
E. Fonksiyonel/İşlevsel Kusur Teorisi - Pozitif Genel Önleme Amacı.....	99
F. Ahlaki ve Hukuki Kusur Bağlamında Değerlendirme	101
G. Beklenebilirlik.....	103
III. MAZERET NEDENLERİNİN BENZER KAVRAMLARLA İLİŞKİSİ.....	108
A. Hukuka Uygunluk Nedenleri - Mazeret Nedenleri İlişkisi	108
B. Kusurluluğu Kaldıran Sebepler - Mazeret Nedenleri İlişkisi.....	112
1. Genel Olarak	112
2. Kusurluluğu Kaldıran Nedenlerle Mazeret Nedenlerini Aynı Yorumlayarak Aralarında Bir Ayrım Yapılmasına Gerek Olmadığı Yönündeki Görüşler	115
C. Şahsî Cezasızlık Sebepleri - Mazeret Nedenleri İlişkisi	116
D. Haksız Tahrik - Mazeret Nedenleri İlişkisi.....	121
IV. TÜRK CEZA KANUNU'NDA YER ALAN MAZERET NEDENLERİNİN BEKLENEBİLİRLİK ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ.....	122
A. Genel Olarak	122
B. Zorunluk Hali Kapsamında Beklenebilirlik Kavramı	123
1. Başka Türü Hareket İmkânı Bulunmaması	127
a. Genel Açıklamalar	127

b. Eleştiriler.....	129
(1) Genel Olarak	129
(2) Zorunluluk Haline İlişkin Düzenleme ile Bağdaşmazlığı.....	130
2. Kusurun Çift Taraflı İndirimi.....	134
3. Anayasal Gereklilikler Bağlamında Değerlendirme	136
4. Fiil Sorumluluğu.....	137
5. Beklenebilirlik Özelinde Gelişen Görüşler	138
a. Ortalama Yapabilirlik.....	140
b. Humana fragilitas	145
6. Cezanın Önleyici Amacı Bağlamında Değerlendirme.....	146
a. Sorumluluk	147
b. Fonksiyonel/İşlevsel Kusur Teorisi - Pozitif Genel Önleme Amacı Bağlamında Değerlendirme.....	151
7. Değerlendirme	152
C. Meşru Savunmada Sınırın Aşılmasının Mazur Görülebilecek Heyecan, Korku veya Telaştan İleri Gelmesi	155
D. Hukuka Aykırı ve Fakat Bağlayıcı Emri İfa.....	164
E. Cebir ve Tehdit Altında Suç İşlenmesi.....	167
V. KANUNÜSTÜ MAZERET SEBEPLERİ	179

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TAKSİRLE İŞLENEN SUÇLARDA VE İHMALİ SUÇLARDA BEKLENEBİLİRLİK, CEZANIN BELİRLENMESİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRME

I. TAKSİRLE İŞLENEN SUÇLARDA BEKLENEBİLİRLİK.....	191
A. Genel Olarak	191
B. Beklenebilirlik Kavramının Ayrıca Bir Öneminin Olmadığına İlişkin Görüşler.....	192

C. Objektif Özen Yükümlülüğünü Sınırlandıran Bir Hal Olarak Beklenebilirlik.....	193
D. Subjektif Özen Yükümlülüğü Bağlamında Beklenebilirlik	199
E. Kanunüstü Mazeret Nedeni.....	209
II. İHMALİ SUÇLAR.....	217
A. Genel Olarak.....	217
B. Gerçek İhmali Suçlarda Beklenebilirlik.....	218
1. Beklenebilirliğin Yardım Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesi Suçu Kapsamındaki İçeriği ve Sınırları.....	218
a. Tipiklik Kapsamında Değerlendirme.....	223
b. Hukuka Aykırılık Altında Değerlendirme	229
c. Kusur Kapsamında Değerlendirme	231
d. Hem Haksızlık hem de Kusur Bahsi Altında Değerlendirme	233
2. Beklenebilirliğin Suçu Bildirmeme Suçu Kapsamındaki Ele Alınışı.....	235
C. Garantörsel İhmali Suçlarda Beklenebilirlik.....	239
1. Genel Olarak.....	239
2. Görüşler	245
a. Kusur.....	245
(1) Genel Olarak	245
(2) Kanunüstü Mazeret Nedeni Olarak Beklenebilirlik..	250
i. Beklenebilirliğin İhmali Suçlara Özgü Olarak Değerlendirilmesi.....	250
ii. İhmali Suçlara Özgü Bir Beklenebilirlik Kavramını Reddedenler	254
b. Tipiklik	257
(1) Genel Olarak	257
(2) Yardım Yükümlülüğünü İhlal Suçu Bağlamında Değerlendirme	258
(3) İcrai Harekete Eşdeğerlik Bağlamında Değerlendirme	260

c. Hukuka Aykırılık	261
D. Ceza Soruşturma veya Kovuşturmasına Sebebiyet Verecek Olma Halinde Beklenebilirlik.....	263
III. BEKLENEBİLİRLİK KAVRAMININ TÜRK CEZA KANUNU BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ VE CEZALANDIRMADAKİ ETKİSİ	271
IV. BEKLENEBİLİRLİĞİN CEZA MUHAKEMESİ KANUNU VE VERİLECEK HÜKÜM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ ...	277
SONUÇ	279
KAYNAKÇA.....	291